

eks. blot overfører midler fra andre dele af energisektoren til gasprojektet.

Optimistisk vurdering. Alle fejl eller usikkerhedsmomenter i analysen af driftsindtægterne pr. m³ forstørres mange gange op i det samlede resultat. I modsætning hertil vil fejl og usikkerhedsmomenter i analysen af én-gangsinvesteringerne i distributionsnettet i et vist omfang kunne ophæve hinanden, og de behøver derfor ikke at påvirke det samlede resultat. Den større reelle – og ikke blot statistiske – usikkerhed i indtægterne end i udgifterne fører til en systematisk undervurdering af investeringsrisikoen.

Formueoverførelse. Den kapitalgevinst, som DONG/de regionale distributionsselskaber opnår, kan også betragtes som en tvunget formueoverførelse fra forbrugerne til gasprojektet. Gasforbrugerne fratages adgangen til selv at opnå forrentningen af investeringer i billigere opvarmningsformer, som måtte blive fordelagtige i de kommende 20–30 år. DONG får – i modsætning til principperne i monopollovgivningen – ret til at hæve gaspriserne ud over dokumenterede omkostningsforøgelser. Derved kan gasprisen de første år holdes under de reelle omkostninger for senere at vokse over de reelle omkostningsstigninger. På de senere stadier i projektet skal forbrugerne afholde store, løbende varmeudgifter, som de ikke kan konvertere til renter og afdrag på investeringer i nye anlæg, og som bidrager til opsamling af formue i distributionssystemet. Den interne rente kan derfor også fortolkes som et mål for balancen mellem indledende underpriser og senere overpriser og formueoverførelse.

Da gasprojektets interne driftsøkonomiske rentabilitet falder fra 12 pct. p.a. til 4 pct. p.a., hvis man ser bort fra olieprisstigninger ud over inflationen, udgør de forventede realiserbare kapitalgevinster en betydelig del af projektindtægterne. Endvidere er den forudsatte stigning i forbrugernes varmeudgifter større, end de ville blive uden gasprojektet, idet andre (billigere og oliebesparende) opvarmningsformer end oliefyr ville blive konkurrencedygtige i takt med olieprisstigningerne. Gasprojektet er derfor ikke en »gratis« omlægning af opvarmningen, men tværtimod en kostbar fremgangsmåde.

Afbrænding af gas medfører ikke de samme forureningsgener som kul og olie og skaber ikke de samme affaldsproblemer som

a-kraft. I den forstand er der klare miljømæssige fordele ved gasopvarmning. Endvidere medfører projektet, at Det Internationale Energiagenturs 90 pct.-sikring af forsyningerne med olieprodukter i tilfælde af omfattende olieboycot suppleres med en sikring af 15 pct. af forsyningerne i tilfælde af, at Energiagenturet også bryder sammen. Miljøfordele og supplerende sikring af 15 pct. af olieprodukterne er de fordele, der skal begrunde de direkte og indirekte projektudgifter.

Anlagde man en mindre nationalistisk betragtningssmåde, ville miljøhensynene blive tilgodeset lige så godt ved at anvende naturgassen i Vesttyskland, mens en anvendelse af den omtalte kapitalgevinst til finansiering af olielagre formentlig kunne give større forsyningssikkerhed på et væsentligt område.

I den efterfølgende gennemgang af de enkelte rapporter uddybes kritikken af gasprojektet, og afsluttende vurderes energipolitikken.

Dangroup-Konsulentgruppen: Omstilling til naturgas i eksisterende boligmasse

Rapporten rummer overvejelser vedrørende det for den enkelte borger mest økonomiske tidspunkt for overgang til gasfyring. Konklusionen er, at dette *enten* er det tidspunkt, hvor naturgassen indføres, *eller* det tidspunkt, hvor den første komponent i den eksisterende installation er forældet.

De antagelser, der er lagt til grund for beregningerne, omfatter

- prisen pr. leveret energienhed er ens for gas og olie (100 kr./Gcal)
- årsnyttevirkningen for gasbrændere er højere end for oliefyr (ca. 5 pct.)
- prisen for gasinstallation er lavere end for installation af oliefyr (besparelsen, hvis olietank og brænder alligevel skulle udskiftes, er i et eksempel 2.400 kr.)
- En kalkulationsrente, som varierer mellem 0 pct. og 10 pct.

Kommentarer

Gasbrænderens økonomi vurderes lidt bedre end oliefyret, men forskellen er langt fra af den størrelsesorden, der fremførtes i Varmeplanudvalgets 2. delbetænkning, og som er blevet kritiseret.

De beregnede økonomiske fordele for forbrugeren ved omstillingen til gas bliver så